

försäkran i detta hänseende gälla. I hvarje bearbetning, som söker »afkläda Strauss den lärda formen», skola olikheter, sådana som Hr R. påpekat, blifva nödvändiga. Hvad särskilt bevisningen angår, så måste ju denna, äfven med största trohet mot Strauss, blifva otillräcklig, då enligt Hr R. Strauss' egen bevisning redan är vederlagd, och således Strauss' arbete på samma grund som bearbetningen vore ett lappverk. Vi hafva aldrig ansett boken för något mästerstycke, utan i de få ord, vi om densamma yttrat, påpekat dess brister, ehuru ej med försäkringar om dess »råhet», »plumphet» o. s. v., men vi tro ej att någon skall kunna gifva skäl för en sådan förkastelse, som den Hr R. utfärdat. Det sämsta i boken är öfversättningen och de många tryckfelen.

På hvilka grunder Hr R. stöder sin försäkran, att boken »icke är långt skild från det område, som Neander betecknar såsom ett rättvisligen förbudet», torde blott han sjelf veta. Ty i hans kritik finnas inga bevis för, att boken »utgående från ett lättödmigt och ogudaktigt sinnelag på lättfärdigt och sårande sätt skulle profanera det heliga, förnärma religiös och sedlig känsla och hafva för afsigt att hos folket förstöra denna.» Äfven den i vettenskapligt hänseende sämsta produkt har dock anspråk på rättvisa. Sådana beskyllningar kunna ej hinna den obekanta Tyska författaren, men de återfalla på den Svenska öfversättaren och utgifvaren. Det kan allt derföre vara mening med dem, men deraf följer ej, att der finnes rättvis och samvete i dem. *Suum cuique.*

22 BIGRANSKAREN MÅSTE, HONOM TILL UPP- TUKTELSE, BINDAS VID SINA OSANNINGAR.

Freja n:o 85 29. X 1841

Och vi få derföre ej låta honom strö sand i ögonen på dem, hvilka mera kunde se på hans försäkringar, än på saken. Han har ej blott sagt, att författaren till boken »Strauss och Evangelierna» »behandlat världens Återlösare såsom ej en gång en ärlig människa», utan äfven (se N:o 235, sp. 7) »att boken lärer, att han (Jesus) knappt varit en ärlig människa.» Vi hade anfört båda uttrycken, men i sin gårdagsursäkt förtiger granskaren visligen det sednare, emedan det ej gaf honom ens det minsta rum för några svängningar. Att boken »lärer» något sådant, detta är nu en lögn, och att Gr. blott citerade afbrutna meningar »för att kunna ge den sken af sanning, detta är bedrägeri. Han ökar oblygt i ursäkten sitt skuldregister med att ännu påstå, att den nämnda förf. »ifrågställer, om Jesus verkligen var en ärlig man.» Ty förf. vederlägger det naturliga förklarings sättet af fiskafänget just dermed, att Jesu ärlighet icke kan ifrågställas. Eller ifrågställer Gr. kristendomens sanning, då han påstår Strauss' åsigt vara förkastliga, emedan dessa skulle innehålla en förnekelse af densamma?

Gr. måtte hafva sina egna begrepp om hvad som »rörer äran», då han anser »tillägg» till det anförda nödiga, om det skall gå en mans karakter temligen nära. Han menar kanske hvad vi sagt om syftningen af en hans anmärkning till Hr R:s kritik? Han tror sig känna, hvem F. i Freja är. Han känner då äfven sättet att bringa hans medborgerliga existens i fråga. Derföre är det honom angeläget att få fram personen. Detta bemödande börjades förr än vi om Biet, granskaren eller hans granskning sagt ett ord. Hvarje nummer af Biet bär numera derom vittne. Detta är ett ädelt sätt att bringa en motståndare till tystnad, för hvars uppträdande Gr. sjelf omöjligen kan upptäcka någon annan

rimlig anledning, än frågans sammanhang med hans vettenskapliga sträfvanden och den vigt, han dervid fäster, i afseende å *alla* de orter, der Svenska språket kallas *modersmål*, och för hvilken Biets politiska partistrider måste vara helt och hållet främmande. Äfven såsom hämd, derföre att åtskilligt af Gr:s beteenden i polemiken blifvit blottade, är sättet sjelfva dessa beteenden värdigt. Allt sådant anser Gr. för »ett nödvändigt vilkor, hvarförotan den sak, han förfäktar, ej kan vinna förtroende.»

10

23 DEN STORA BI-PREDIKAN.

Freja n:o 86 2.XI 1841

(Bi-predikanten klättrar, under väldiga skrik och knytnäfvedemonstrationer mot samhällsförstörare, revolutionärer och kannibaler uppför kupans vägg, för att från dess spets räcka samhällets höjder ett broderligt »handtag.» Han tystnar stundom, och de rättrogna darra för världens undergång. Men den väldige har endast fört en skopa från ovetets och lögnens så till sina läppar; han lägger genast åter skopan å sido, och nu sprutar han ut en störtflod, hvars mefitiska krafter icke kunna motstås af något lefvande väsen – i kupan, ty endast dess drönare hinnas deraf. Under dessa vexlande bedrifter kommer klättraren till kupans spets. Der sitter han med utsträckta armar och ben, de förra i riktning åt samhällets höjder, de sednare såsom »kyrkans auktoritet» riktade mot den råa massan. Han råtar ut den af munnens flöden brokiga, »kyrkliga» kragen, under det vinden med den slarfviga återstoden af hans, på den politiska polemikens tistelfält sönderslitna, kappa piskar hans flämtande sidor. Då suckar han och, i det hans min synes uttrycka: se allt detta hafver jag lidit för min tros skull! upplåter han sin mun och säger:)

20

30

Vak upp du blinda hop och se dig omgifven af »affällingar», »religionsstormare», »kristendomsförnekare», »kyrkans förtrampare», »samhällsupplösare», »helgerånare», »röfvare» m. m. m. m.! Vak upp och betänk, att, om ej jag och någon annan till vore till, så vore du ett rof för dessa »affällingar» »religionsstormare» m. m. m. m. Ty jag, jag har sagt dem sanningen och tystat ner deras mun; jag har sagt dem, att de äro »samhällsupplösare», »helgedomsrånare», »röfvare» m. m. m. m. Jag har sagt dem, att det gifvits teologer i världen, hvilka samman-skrifvit något, som kallas symboliska böckerna. Jag har sagt dem, att dessa böcker äro en »medelbarlig, gudomlig uppenbarelse» – ja ta mej – äro de icke så! se så nu svor jag på'et. Ni behöfver inte bli skrämnda för det. Ty ser ni i sådana gudomliga uppenbarelser är just icke allt så mycket värdt. Det finnes der »en och annan mindre väsendtlig omständighet», angående hvilken i kunnen »hafva afvikande åsigter», som äro lika goda med uppenbarelsens – i bildade nemligen; ty hvar och en af er kan ändock vara en »i *Svensk kyrklig mening* allvarlig kristen.» Jag har »sagt» så mycket och har så mycket att säga, så att jag nu ej hinner upplysa er om, hvilka dessa »mindre väsendtliga omständigheter» i »uppenbarelsen» äro; ej heller har jag tid att säga er, hvad kristendom är i konglig »Svensk kyrklig mening.» Men derom kan ni få underrättelse der nere i bikupan. Nog af, en väsendtlig omständighet är, att presterne äga *potestas clavium*, såsom det i den nämnda uppenbarelsen heter, d. v. s. att när presten säger: du är kristen, detta är kristendom, så gäller det inför Gud och menniskor. Detta kallas nu kyrkans

40

50